

РОЗДІЛ 2. Організація обслуговування споживачів в закладах ресторанного господарства

Тема 2.2. Підготовка до обслуговування споживачів в закладах ресторанного господарства

ЛЕКЦІЯ № 13

Тема лекції. Технологія та організація підготовки до обслуговування споживачів

Ключові терміни: санітарно-гігієнічне прибирання, санітарний день, полірування посуду, підготовка наборів зі спеціями.

ПЛАН

1. Значення правильної організації підготовки торгового залу до обслуговування споживачів.
2. Етапи підготовки до обслуговування.
3. Санітарно-гігієнічна підготовка торгівельних приміщень.
4. Одержання столового посуду, приладдя, столової білизни, підготовка їх до сервірування.

Рекомендовані джерела

1.	Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства: Підручник для ВУЗів. Видання 2-ге перероб і доп./За заг. ред. проф. Н.А. П'ятницької. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. 557 с.	86-91
2.	Мостова Л.М. Організація обслуговування на підприємствах ресторанного господарства. Навчальний посібник. 2-ге вид. К.: Ліра. 2015. 338 с.	95-100
3.	Ресторанний сервіс та секрети гостинності: навчальний посібник / Машир М.П., Пасюк А.П. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 392 с.	153-155
4.	http://westudents.com.ua/knigi/608-organzatsya-obslugovuvannya-u-zakladah-restorannogo-gospodarstva-arhpov-vv-.html	

1. Значення правильної організації підготовки торгового залу до обслуговування споживачів

До обслуговування відвідувачів в ресторані готуються щодня.

Ретельно проведена підготовка торгового залу до обслуговування в повному об'ємі забезпечує ритмічну, безперебійну роботу підприємства, позбавляє обслуговуючий персонал нервунань, створює затишну атмосферу, підтверджує повагу до гостей.

Директор, відповідальний за господарську діяльність підприємства, забезпечує чітке постачання ресторану сировиною, продуктами і предметами матеріально-технічного оснащення. Метрдотель на початку робочого дня керує роботою офіціантів і прибиральників з прибирання та підготовки торгового залу до обслуговування гостей ресторану, стежить за правильністю сервіровки столів.

Підготовка ресторану до прийому відвідувачів починається з вулиці. Двірник призводить в порядок прилеглу до ресторану територію: в осінні дні підмітає опале листя, сміття, а взимку прибирає сніг.

Швейцар приводить в порядок свою формений одяг. Гардеробник наводить порядок на своєму робочому місці – протирає устаткування, перевіряє наявність номерків. Прибиральники прибирають туалетні і курильні кімнати, провітрюють приміщення, протирають дзеркала, приводять в належний стан раковини та інше обладнання, перевіряють, чи є мило, серветки, паперові рушники, туалетний папір.

Прибирання залу проводиться прибиральницями на початку та в кінці робочого дня.

Оскільки ресторани працюють до півночі і довше, прибирання починається вночі, після закінчення роботи підприємства і закінчується під ранок, за кілька годин до відкриття.

Щоденно зранку або в кінці робочого дня в приміщеннях торговельної групи проводять санітарно-гігієнічне прибирання. Основне прибирання виконують в ранковий час і закінчують за 1-2 год. до відкриття закладу.

Бригада прибиральників з допомогою пирососів та інших машин, а також ганчірок видаляють пил з карнизів, панелей, обладнання, меблів, підвіконня, люстр. Прибирають покриття підлоги.

2. Етапи підготовки до обслуговування

Перед відкриттям кожного закладу ресторанного господарства проводяться підготовчі роботи. Зміст їх полягає в тому, що усі приміщення для гостей, предмети для обслуговування мають бути в належному стані. Обслуговуючий персонал готовий до обслуговування.

Структура технологічного процесу підготовки до обслуговування:

1. Санітарно-гігієнічна підготовка торгових приміщень до обслуговування.

Бригада прибиральників наприкінці чи на початку робочого дня прибирає торгові приміщення і усі предмети, розташовані в них. Характер прибиральних робіт залежить від виду торгових приміщень.

2. Розміщення меблів у залі.

Обідні столи, стільці, крісла, підсобні столи, серванти розміщують так, щоб раціонально використовувалась площа залу, щоб зручно себе почували відвідувачі, а обслуговуючий персонал працював з дотриманням технологічного процесу обслуговування і техніки безпеки. Розміщення меблів залежить від конфігурації залу, форми і виду меблів.

3. Підготовка посуду і столової білизни.

Метрдотель перевіряє якість прибирання і дає дозвіл на сервірування. Офіціанти одержують посуд, прибори, столову білизну, доставляють їх у зал і полірують.

4. Підготовка наборів зі спеціями і приправами.

Сільнички, гірчичниці, перечниці ретельно миють, протирають, висушують. Наповнюють відповідно сіллю, перцем тощо. Перевіряють якість насипання. Сільничку і перечницю завжди ставлять на за сервірований стіл, а гірчицю, оцет на прохання відвідувачів.

5. Підготування квітів.

Для прикрашання столу можуть бути використані живі квіти – садові, польові, без різкого запаху. Для створення композицій використовують вази, сітки, кулі тощо.

6. Попереднє сервірування столу.

За 1-2 год. до відкриття приступають до попереднього сервірування (в ресторанах). Стіл застеляють скатертиною і розставляють посуд прибори в залежності від часу приймання їжі і виду обслуговування. Попереднє сервірування офіціанти виконують перед сніданком, обідом і вечерею.

7. Особиста підготовка персоналу до обслуговування.

Метрдотель, офіціанти, бармени приводять себе в належний вигляд. Вдягають формений одяг і взуття. Роблять професійний манікюр і зачіску. Підготовляють необхідні предмети (бланки замовлень, кулькові ручки, відкривалки, запальнички тощо).

8. Проведення метрдотелем інструктажу перед початком роботи.

На ньому проводиться огляд зовнішнього вигляду обслуговуючого персоналу, оголошуються плани обслуговування на день, оголошуються зміни в меню і преїскуранті, розбираються скарги і помилки за минулу зміну

3. Санітарно-гігієнічна підготовка торговельних приміщень

Підготовка торгових приміщень до прийому споживачів передбачає їх прибирання, розставляння меблів, одержання столового посуду і наборів, столової білизни та сервірування столів.

Бригада прибиральників на початку і наприкінці робочого дня прибирає торгові приміщення. Характер цих робіт залежить від виду торгових приміщень (вестибюльна група, торгові зали тощо).

До комплексу прибиральних робіт у вестибюлі входить протирання меблів, поручнів, стійки гардероба, підлоги, видалення сміття з урн. Щодня до відкриття закладу чистять металеві листи і ручки дверей, вивіски, протирають скляні двері. Періодично за допомогою електриків протирають стельові

світильники. У високих приміщеннях для цього використовують спеціальні піднімальні площадки з огороженням.

Протягом робочого дня швейцари слідкують за чистотою підлоги у вестибюлі, за станом центрального входу, роботою теплової завіси.

Для полегшення прибиральних робіт необхідно, по можливості, їх механізувати. Для миття підлоги із твердим покриттям застосовують спеціальні мийні машини, для відсмоктування бруду з підлоги – пиловодососи.

У кімнатах для відвідувачів, де розташовані умивальники, миють дзеркала, глазуровані плитки стін біля кожного умивальника, потім умивальники і підлогу. Біля кожного умивальника має бути тверде або рідке мило, яке наливають у спеціальні кулясті мильниці, прикріплені до стіни над кожним умивальником.

Здійснюючи прибиральні та дезінфікуючі роботи, працівник повинен одягати темний халат, прогумований фартух, закриті взуття, гумові рукавички.

Торгові зали прибирають на початку і наприкінці робочого дня, використовуючи пилосос, машину для миття підлоги, натирач підлоги. Протягом робочого дня чергова прибиральниця слідкує за чистотою в торгових приміщеннях і здійснює невелике часткове прибирання.

Послідовність прибирання залу перед його відкриттям залежить від матеріалу, з якого виготовлена підлога. Якщо з реліну, лінолеуму, мармуру, то насамперед видаляють пил з підвіконь, панелей, меблів, світильників, а потім миють підлогу. У закладах з паркетною підлогою, спочатку видаляють бруд і пил з підлоги, ретельно її натирають, а потім протирають всі інші предмети. Килимову доріжку чистять за допомогою пилососа і розстеляють зазвичай уздовж головного проходу.

Наприкінці робочого дня зі столів збирають весь столовий посуд, набори і столову білизну. Підлогу миють вологими щітками, приміщення провітрюють.

Для прибирання в торговому залі використовують пилососи тривалої дії. У ресторанах при готелях пил видаляють за допомогою централізованої системи пиловидалення. Така система не тільки полегшує працю, а й економніша.

За допомогою пілососа, використовуючи різні насадки, чистять килимові доріжки, м'які меблі, стіни, знімають павутиння, прочищають вентиляційні шахети, видаляють пил з ліпних прикрас. По закінченні роботи з пілососом ретельно протирають поліровані меблі, підвіконня, радіатори тощо.

Торгові приміщення добре провітрюються. Прибирання має бути закінчено за дві години до відкриття торгового залу.

4. Одержання столового посуду, приладдя, столової білизни, підготовка їх до сервірування

Отримання столового посуду, приладдя, білизни здійснює бригадир (старший офіціант) при бригадній організації праці на всю бригаду, або кожен офіціант для себе – при індивідуальній формі роботи.

Предмети сервірування видаються з розрахунку 3 комплекти на 1 посадочне місце. Відпуск реєструється у спеціальному журналі, при поверненні після закінчення робочого дня звіряють кількість і на достачу складається акт на списання. При отриманні посуду необхідно перевірити фізичний і санітарний стан. Вищерблений, тріснутий посуд замінюють, а неякісно помитий – перемивають.

Якщо посуд для сервірування видається на бенкет, то офіціант, відповідальний за бенкет, отримує його на основі попередньо складеного і поданого у сервізну, замовлення – під розписку (із 20 % запасом).

При отриманні столової білизни звертають увагу на фізичний стан, розірвану, розрублену – замінюють. У разі потреби – допрасовують.

Кількість скатертин повинна відповідати кількості столів і по 1 кожного виду про запас. Серветок беруть по 3-4 штуки на 1 посадочне місце, а також по 3-4 рушники для кожного офіціанта. Із сервізної все отримане переміщують у торгівельну залу для протирання, полірування і сервірування столів.

Всі предмети сервіровки підготовляють до обслуговування. Весь посуд і прибори полірують.